

SAAHÂ SÄÄMI KULTTUURKUÁVDÁŠ SAJOS VIHKIJÁIN 3.4.2012

Kunnijáttum Täsiváaldi President, rovvá Haukio, pyereh Sämitigeh poolitláš jodetteijeh, pyereh juhlekyesih!

Tuoivuuh já peivinahareh muttojuh motomin tuottân, aainâs talle ko tain vaja toollâđ kiddâ já porgâđ meritiätulávt toi olášutmân. Suomâ pele sämmilij luuvijd iivijd iállám tuoivâ uázžuđ jieijâs kulttuurkuávdáá lii tääl muttum tuottân. Onne pyehtip ávudiđ ton vihkijáid já ilodiđ jieččân pargo heđâlmijn.

Purdo taan ilopiäiván lii lomaš kuittâg kukke, kooskâi vaibâdeijee-uv, mut lijká movtjidittee já positiivláš vuáttamuš. Oleskove finniimân ááigán kalga maccâđ ihán 1994, kuás Suomâ haldâttâs ceelhiij sämmilij kulttuurjieshaldâšem asâtem kyeskee lahâiävtuttâsâstis ovdâskoodán, et “ličij ášálâš uázžuđ vuáđudemvuálásii sämitiigán jieijâs toimâviistijđ tegu Taažâ sämitiggeest jo láá já Ruotâ sämitiigán láá iävtuttâm huksimnáál.” Taam haldâttâs pelevâldimân mieigâstmáin piejâi sämitigge joton ive 2000 sâmikulttuurkuávdášproojeekt valmâštállâm nuuvt, et iivijn 2000 – 2007 olášittui maanġapiälásâš já vuáđuláš vuáđuvuávâmpargo, mii ruttâdui iänááš Laapi EU-virgeomâhái miedettem EU-proojeektorjuiguin. Vuáđuvuávâmmân kiävttojii EU ráhtusruttârâjuohjelmij ruudâh ohtsis masa miljovn kyehtičyettuhháát eurod.

Intensiivláš valmâštállâmpaje maŋa uázuum proojeekt investistimruttâdem oornâgân kidđuv 2007 ko vistig Laapi eennâmkodde miedettij projektân EU-torjuu vittâ miljovn eurod já talle staatârâádi kirjij proojeekt staatâekonomia raamij siisâ ivvijd 2008 – 2011. Tai miärádâsâi mielđ proojeekt kaavnâi lopâlávt rievttis pálgá já staatâ toimâviistij huksiitteijee Senaatti-kiinteistöt vaaldij proojeekt keevâtláš olášuttem pajaalsis čohčuv 2007.

Proojeekt jotkâvuávám ohtâvuodâst vuottim hástulâžžân oohânheiviittiđ kevttei jieškote-uvlágánijđ vátámâšâid. Ovdâmerkkân taan Dolla-sali, ko tot kalga heiviđ čuákkimij já konfereensâi tolâmân, máttááttâsuáivilân sehe muusik, elleekove já teatter oovdânpyehdimân. Oskom lijká, et luhostuim vuávâmpargoost uáli pyereest. Eromâškijttos šiev oovtâstpargoost ánsâšávâ arkkitehtuurkišto vuáittám Halo Arkkitehtij nuorâ vuávâjeijeh.

Sämitigge lii taan táálu váldukevttee já Säämi máttááttâskuávdáš nubbe váldukevttee. Eres kevtteeh láá arkkâdâhlájádâs vuálásâš Sâmiarkkâdâh, Aanaar kieldâ haldâšem Sâmikirjerááju, sämmilij sosiaal- já tiervâsvuodâsyergi servi SâmiSoster, säämi tuojijđ vyebdee Duodji Shop Oy, aanaarsämmilij servi Anarâškielâ servi sehe Laapi kuávluhaldâttâhvargádâh já raavâdviäsu Galla.

Sajos lii vuosâsajasaávt uáivildum sämmilij jieijâs kiävtu várás. Tast kalga šoddâđ sämmilij jiešhaldâšem ellee já ovdânejee sâmikulttuur symbol, mon kuávdâšláš uáivilin lii kattiđ ärbivuávâlâš säämi kulttuur já nube tááhust ovdediđ já udâsmittiđ tom. Sajos lii sämmilij parlamenttáálu já maanġapiälásâš toimâmkuávdáš sehe teivâdem- já kuáhtâmsaje. Taam

uáivil kovvee pyereest táálu anarâškielâlâš nommâ Sajos, mii tovláá ráájist uáivild toorjâsaje tâi orottuv, mast puáhtá kuáhtáđ já viettid kuhebijd-uv aagijd tullâpiállást. Noomâ lii iávtuttân aanaarsämmilâš Matti Morottaja.

Váldu-uáivilis laseen Sajos fáálá uđđáigásij já ollátásásij čuákkimviistij sehe puoh uđđasumosij studioloonjai áánsust eromâš máhđulâšvuodâid ornid áinoošlajâsâš pirrâsist maanġalágánijd čuákkimijd, konfereensâid já tábâhtusâid. Táágu pehti Sajos šadda virkosmittid kuávlv iäláttâstooimâ já nanodid mudoi-uv ton eellimvuáimálâšvuodâ.

Jo táál mottoom mánuppaje kevttimvuáttámušâi vuáđuld puáhtá pyereest ettâđ, et jieččân mainâšem ulmeh láá olášuumin. Sajosist láá algáivveest uárnejum maanġalágáneh tábâhtusah já čuákkimeh. Táálu lii luptim viđđasubbooht-uv mielâkiddiivâšvuodâ nuuvt ennuv, et táálust joteh piáiválávt valjeest kolliistelleeh olgoenâmij mielđ. Sâmitiigán já eromâšávt ton čäällimkoodán Sajos valmâštume lii puáhtám stuorrâ helpim, ko maanġaid iivijd pištám kolgolâšeellim maņa peessâp viijmâġ porgâđ rievti loonjain siämmáá káátu vyelni, valaba siämmáá keerdist já siämmáá vâzâttuvâst. Siämmâš äšši kuáská tiáđust eres-uv táálu kevtted.

Hiärrá President, rovvá Haukio, pyeri juhleviehâ! Tiáđám, et sämmilij koskâvuodâst já viđđasubbooht-uv taan kuávlust láá Sajosân asâttum ennuv maanġalágáneh vuárdámušah já vátámâšah. Tolemustáá mottoom ive vuáttámušâi maņa pyehtip árvuštállâđ, mon pyereest táálu vuávâlâšvuodâst tuáimá já mon pyereest ulmeh já vuárdámušah olášuveh. Kuittâġ tuáivum já oskom, et mij tääbbin Sajosist tuáimee kevtted áppádep västidid táid hástusâid ko vistig asâidub olmânáál tááluv já uázžup pápárijdân já jurduidân oornigân táálu tooimâi jotonpieijâmhuápui ložžim maņa.

Loopâst halijdâm celkkid jieččân já Sajos kevtted peeleeest lieggâ kijttoj Sajos olášumán vaikuttâm já uásálistám ovtâskâs tuáimeid já organisaatioild; nuuvt ruttâdeijeid, Senaatti-kiinteistöid, Aanaar kieldân, arkkitehtvuávájeijeid já eres vuávájeijeid, kocceid ko meid urkkodeijeid-uv. Eromâškijttoj čujottâm váldu-urkkodeijee Keski-Suomen Betonirakenne tuáimeid vástulâš já palvâlemvuoiġâlâš pargohaaldâšmist. Oovtâstpargo puohâiguin lii lamaš eromâš. Tiittáá säämi kulttuurkuávdâš ij liččii kuássin muttum tuoivust tuottân. Stuorrâ kijttojeh tijjân!

Liävus Sajos ävkkín sämmilâid já eres aalmugân já läjídus Sajos eromâšávt nuorâ sämmilâš suhâpuolváid osko já moovtâ rooččâđ jieijâs kulttuur siäiluttem já uđâsmittem peeleeest!

Juha Guttorm,
haġdâttâhhovdâ